

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th May, 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

RAQAMLI IQTISODIYOT RIVOJLANISHNING ZAMONAVIY BOSQICHI VA UNING KICHIK BIZNES RIVOJLANISHIGA TA'SIRI

Kasimova Fatima Tulkunovna

Sanoat iqtisodiyoti va menejmenti kafedrası (DSc) TKTI.

Telefon: +998 97 703 28 35

Mirjalilova Shaxnoza Mirziyod qizi

57-20 guruh talabasi. Sanoat iqtisodiyoti va menejment kafedrası.

Telefon: +998 94 617 91 19

Annotatsiya

Maqolada dunyoning barcha mamlakatlari iqtisodiyotining hozirgi zamonning ajralmas qismiga aylanib borayotgan, shu jumladan, kichik tadbirkorlik, sanoat, ijtimoiy sohalar va davlat boshqaruvi tizimini takomillashtirishga hissa qo'shadigan zamonaviy hayotning ajralmas qismiga kiradigan raqamli iqtisodiyotning raqamli o'zgarishlari tahlil qilinadi. Hamda bu sohaning o'ziga xos xususiyatlari va asosiy afzalliklari ko'rib chiqiladi. Maqolada mamlakatimizda, shuningdek, uning alohida sektori – sanoatda raqamli iqtisodiyotni rivojlantirishning joriy tendentsiyalari va omillari muhokama qilinadi. Sanoat sohasini raqamli o'zgartirish uchun davlat yordami, raqamli infratuzilmani rivojlantirish, raqamli yechimlarni joriy etish bo'yicha chora tadbirlar ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar Raqamli o'zgartirish, biznesni rivojlantirish, kichik biznes, raqamli transformatsiya, elektron tijorat, xizmatlar, marketing, sanoat.

Jahonda iqtisodiyotning globallashuvi va xalqaro miqyosdagi raqobatning kuchayib borishi raqamli texnologiyalarni rivojlantirish va ulardan foydalanishni kengaytirishni taqozo etmoqda. Buning ta'sirida tovarlar va xizmatlarni ilgari surish va joylashtirish, iste'molchi uchun kurash jarayonlarida raqamli vositalardan foydalanish jadallashib bormoqda. «2020 yilga kelib, oddiy kompyuterlar va noutbuklar, shuningdek, mobil qurilmalarni o'z ichiga olgan raqamli marketingning butun dunyo bo'ylab xarajatlari taxminan 378 milliard dollarni tashkil etdi. Mutaxassislarining prognozlariga ko'ra, raqamli marketing o'rtacha yillik 15,5% darajada, qidiruv tizimi 12,2 %ga o'sadi. Raqamli reklama va marketing jahon bozorining ulushi 40,9 %ni tashkil qiladi». Butun dunyoda kichik biznes milliy

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th May, 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

iqtisodiyotning samarali faoliyat yuritishi va rivojlanishining muhim asosi sifatida qaralib, mazkur sohada raqamli marketingni rivojlantirish tendentsiyalari va istiqbollarini belgilab bermoqda.

Mamlakatimiz 2000-yillarning boshidanoq axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini rivojlantirish va raqamlashtirishga ustuvor ahamiyat bera boshladi. Jumladan, mamlakatimizda Milliy axborot-kommunikatsiya tizimini rivojlantirish kompleks dasturi, 2022-2026-yillarda Yangi O‘zbekistonni rivojlantirish strategiyasi, uni O‘zbekiston Respublikasida amalga oshirish bo‘yicha Davlat dasturi qabul qilindi. “Inson manfaatlarini ta’minlash va mahalla taraqqiyoti yili”, “Raqamli O‘zbekiston – 2030” strategiyasi bo‘yicha bir nechta ishlar amalga oshirib kelinmoqda. Mamlakatimizda raqamli iqtisodiyotni faol rivojlantirish, barcha soha va sohalarga, birinchi navbatda, davlat boshqaruvi, ta’lim, sog‘liqni saqlash va qishloq xo‘jaligiga zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng joriy etish bo‘yicha kompleks chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda.

Xususan, “Elektron hukumat” tizimini takomillashtirish, mahalliy dasturiy mahsulotlar va axborot texnologiyalari bozorini yanada rivojlantirish, respublikaning barcha hududlarida IT-parklar tashkil etish, shuningdek, sohani malakali mutaxassislar bilan ta’minlashga qaratilgan 220 dan ortiq barqaror loyihalar amalga oshirilmoqda

Bundan tashqari, yagona interaktiv davlat xizmatlari portali va uning My.gov.uz mobil ilovasi ishga tushirilishi bilan bu borada ham, davlat sektoriga yangi texnologiyalarni joriy etishda ham o‘shirish kuzatilmoqda.

Raqamli transformatsiya davrida marketing strategiyalarining rivojlanishini hisobga olgan holda, barcha biznes jarayonlarini raqamlashtirish kichik biznes va tadbirkorlikda qo‘llaniladigan tushunchalar, strategiyalar va marketing vositalarida o‘zgarishlarni amalga oshirdi, rivojlanish va qo‘llab-quvvatlash uchun yangi imkoniyatlar yaratdi. Iqtisodiyotni raqamlashtirish sharoitida marketing vositalarining o‘zgarishi, internet-makondagi harakatlarning tashkilot maqsadlariga erishish uchun marketing strategiyasini kullashda oshirishda amalga oshiriladigan raqamli marketing usullariga aylanishi kuzatiladi. Raqamli marketingdan foydalanish bozor sharoitida korxonalar raqobatbardoshligini ta’minlaydi.

Iqtisodiyotni raqamlashtirish strategiyasi ishlab chiqarish va almashinuvni kengaytirishga, korxonalarining bozor qiymatining o‘shirishiga, moddiy ishlab chiqarish va xizmatlar sohasida ishlab chiqarish va mehnat vositalaridan yanada

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th May, 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

samarali foydalanishga, eng muhimi, raqobatning kuchayishi va iqtisodiy boshqaruv uslubining takomillashtirishga yordam beradi.

O‘zbekiston Respublikasida raqamlashtirish xususiyatlarining tahlili mamlakatda raqamli infratuzilmaning jadal rivojlanishi, optik-tolali aloqa liniyalari uzunligining oshishi, internetdan foydalanuvchilar sonining ko‘payishi, O‘zbekiston Respublikasi aholisi uchun turli xil xizmatlarning rivojlanishi to‘g‘risida xulosa qilish imkonini berdi. Iqtisodiyotni raqamlashtirish O‘zbekistonning xalqaro maydondagi raqobatbardoshligini oshiradi Shunday qilib, dunyoning barcha mamlakatlari iqtisodiyotining raqamli transformatsiyasi bugungi kunda zamonaviy hayotning ajralmas elementiga aylanib, axborot mazmuni samaradorligini oshirishga va biznesni rivojlantirishga, jumladan, kichik biznes, iqtisodiyot tarmoqlari, ijtimoiy soha va davlat boshqaruvi tizimini rivojlantirishga xizmat qilmoqda. Raqamli infratuzilmaning rivojlanishi munosabati bilan O‘zbekiston Respublikasida kichik biznes faoliyatining ayrim sohalari raqamlashtirish jarayoniga jalb qilingan va muvaffaqiyat bilan faoliyat ko‘rsatmoqda (xom ashyoni qidirish va sotib olish, ombor hisobi, soliq va buxgalteriya hisobotlarini shakllantirish va taqdim etish). Ishlab chiqarish jarayonining o‘zini raqamlashtirish kichik biznes uchun hozircha juda qimmatlik qiladi

¹<https://mitc.uz/news/view/3011>

²<https://lex.uz/docs/-4900375>

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yhati

1. 2022-2026-yillarda Yangi O‘zbekistonni rivojlantirish strategiyasi to‘g‘risida. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son qarori. - [Elektron resurs]. - Kirish rejimi: <https://lex.uz/ru/docs/5841077>
2. Pekos, O. Yangi raqamli O‘zbekiston: maqsadlar, vazifalar, istiqbollari. O'zbekiston iqtisodiy axborotnomasi. - 2021. - №3. - [Elektron resurs]. - Kirish rejimi: <https://mitc.uz/ru/news/view/3011>
3. G‘ulomov.N.F. Raqamli iqtisodiyot iqtisodiy munosabatlarning yangi shakli sifatida: O‘zbekistonda raqamli makonning shakllanishi // “Xalqaro moliya va xisob” ilmiy elektron jurnali, 2018. No 2. B. 1-10.
4. Azimovna, M.S., & Shoxruxovich, UF (2022). O'zbekiston Respublikasida tadbirkorlik sub'ektlarining rivojlanish istiqbollari. Web of Scholars: Ko‘p o‘lchovli tadqiqot jurnali, 1(4), 13-19.

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th May, 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

5. Ivanovich, KK (2020 yil). O'zbekistonda biznes yuritish tuzilmasini belgilovchi institutsional sharoitlarni tasniflashning ayrim masalalari to'g'risida. South Asian Journal of Marketing & Management Research, 10(5), 17-28. Doi: <https://doi.org/10.5958/2249-877X.2020.00029.6>

E- Conference Series

Open Access | Peer Reviewed | Conference Proceedings

E- CONFERENCE
SERIES